

FARMAKOLOGI, farmakålåj, f. 3. Läran om läkemedels tillredning. [Pharmacologie.]

FARMAKOPÉ, farmakopé, f. 3. Bok, som lemnar undervisning om alla läkemedels tillredning. Apotekarebok. [Pharmacopée.]

FARMOR, färrmorr o. färrmorr, f. 2. pl. — *mödrar*. Faders moder. Heter i äldre lagstil *Fadermoder*. *F-s mor*, fars mormor. *F-s f.*, fars morfars mor. *F-s mormor*, fars mormors mor.

FARNÖTE. *I flock och f.*, gammal lagterm, som betyder: i sällskap (af fornordiska ordet *Föruneyti*, resesällskap).

FARS, farrs, m. 3. (af ital. *Farsa* från lat. *Farsum*, blandning af allehanda ämnen) Dramatisk föreställning, hvari det lägre komiska är rådande.

FARSGUBBE, färggubbe, m. 2. (pop. o. fam.) Äldre man, som har barn; äfv.: äldre man i allmänhet.

FARSOT, färsót, m. 3. Sjukdom, som, till följe af någon luftens tillfälliga beskaffenhet, är allmänt rådande bland människor eller boskap. — *Syn*. Epidemi.

FARSTU, färrstu, se *Förstuga*.

FARSÖR, färsör, m. 3. (fr. *Farceur*) Putsmakare, gyckelmakare.

FART, c. 3. 1) Färd (isynnerhet till sjös). *Under f-en ifrån Stockholm till Wisby*. *F-en öfver en ström*. Brukas i denna bem. mindre ofta; man säger hellre Färd, Resa. Förekommer i sammansättningarna Affart, Framfart, Segelfart, Öfverfart, Genomfart. — 2) Den rörelse någonting har, som drivres framåt, t. ex. ett fartygs förtåg genom vattnet. *F-en af en vagn, ett skepp, en båt*. *Pilens, molnens, vattnets, flodens f.* *Vara i stark f., göra god f.* *Långsam, sakta f.* *Skjuta f.*, drifvas framåt med stor hastighet (såges isynnerhet om fartyg); äfv. (fam. skämtv.) gå mycket fort. — 3) Lopp, språng. *Han kom löpande i så stark f., att han ej kunde hejda sig, utan stupade utför branten*. — 4) Snabb rörelse framåt. *Hafva, komma i f.* *När fartyget kommit i f-en, så går det om alla andra*. — 5) (fig. fam.) Drift, ifver, flinkhet. *Arbeta med f.* *Det har ingen f. med honom*, han har ingen drift. — *Syn*. Se *Drift*, 4, c.

FARTYG, n. 3. Allmän benämning på alla de byggnader, som begagnas till att öfver vattnet fortskaffa varor, personer och bref (Handelsfartyg), eller att på sjön under krig nyttjas till angrepp eller försvar (Örlogsfartyg). Ingår i en mängd sammansättningar, såsom: Fiskar-, Proviant-, Paket-, Lustfartyg, m. fl. — *Syn*. Skepp, Sjöbåt, Skuta.

FÄRVATTEN, n. 3. Viss större vattensträcka i haf eller större sjö, som kan befaras af seglande fartyg.

FÄRVÄG, m. 2. Väg, som begagnas för åkdon. Kallas så till skillnad ifrån Gångväg. Omfattar Landsväg, Byväg, Häradsväg, Biväg, m. fl.

FÄRVÄL! int. Innefattar tillönsknig om lycka och välgång, då man tar afsked af någon. Är egentligen imperativ: *Far väl!* Svarar emot det franska *Adieu!* *Säga någon f.* *F. nu med all glädje!* jag har nu ej mer att hoppas någon glädje. — S. n. Afsked. *Taga ett ömt f. af någon*.

FAS, m. 3. (fr. *Face*) 1) Framsida af en byggnad, m. m. — 2) (fortif.) Utgående sida af en bastion eller annat verk. — 3) (byggn. k.) Flat och grund list på en arkitrav m. m.

FASA, f. 1. Högsta grad af fruktan eller förskräckelse. *Väcka f.* *Hafva, känna f. för någon eller något*. *Betagas af f.*

FASA, v. n. 1. Erfara en känsla af högsta fruktan eller förskräckelse. *Jag f-de vid åsynen af detta blodiga hufvud*. *F. för någon, för något*. *Jag f-r vid blotta tanken derpå*. *Jag f-r för att göra det*. — *Syn*. Se *Frukta*, *Förskräckas*.

FASAD, -åd, m. 3. (fr. *Façade*) Hufvudsida utaf en större byggnad.

FASAN, -ån, m. 3. Ett släkte af Hönsfåglarna med lång, hoptryckt stjärt, näst Påfåglarna det praktfullaste af alla fågelsläkten. Phasianus. *Vanlig F.*, 4 fot lång, har kroppen ofvan rödbrun, skimrande i purpur och svarta fläckar, inunder mörkt guldkimrande; hufvud och hals mörkblå, skimrande i purpur och grönt; honan blott 1¾ fot lång, svartbrun och på undersidan gråspräcklig. Phasianus colchicus. Till de öfriga arterna höra Silfverfasan och Guldfasan. — *Ss. F-jagt, -jägare, -unge*.

FASANERI, ---ri, n. 3. Anstalt till fasaners uppfödande.

FASANGÅRD, fasangård, m. 2. Vidsträckt, inhägnad rymd för tama fasaner, der de fritt kunna flyga omkring, och i midten hafvar finnes en liten plats, der de fodras och häcka.

FASANHUND, m. 2. Hund, inöfvad till fasanjagt.

FASANHÖNA, f. 1. Honan af fasanlägdet.

FASANSFULL, och **FASANSVÄRD**, a. 2. Se *Faslig*.

FASANTUPP, m. 2. Hanen af fasanlägdet.

FASCIN, fasci'n, m. 3. (krigsv.) Risknippa, att fylla grafvar, förbättra vägar, bekläda fältverk, m. m. [Faschin.]

FASCINBOCK, fasci'nböck, eller **FASCINBÄNK**, fasci'nbänngk, m. 2. Ett slags enkom inrättad ställning eller bänk, hvarpå fasciner förfärdigas.

FASCINHAKE, m. 2. pl. — *hakar*. Ett slags jern med tre utlöppande hakar, fästadt vid ändan af en lång stång, och som vid utfall ur en fästning begagnas att dermed förstöra belägringsarbetena, isynnerhet fascinbeklädningsarna.

FASCINKNIF, m. 2. pl. — *knifvar*. Ett slags sidogevär för pioniererna i vissa arméer, bestående i en 12—16 tum lång, 3 tum bred klinga och ett 5 tum långt skaft.

FASCINVERK, n. 3. Förskansning i vatten, gjord af fasciner.

FASELIG, se *Faslig*.

FASETT, fasä't, m. 3. (fr. *Facette*) Slipad, rutformig yta på ädelstenar, glasvaror, o. s. v.

FASSETSLIPARE, fasä'tt ---, m. 3. En, som kan inslipa rutformiga ytor på speglar, kronglas, m. m.

FASLIG, a. 2. 1) Som väcker, inger fasa. *En f. menniska*. *En f. händelse*. *Det är f-t att tänka på*. — *Syn*. Se *Förskräcklig*. — 2) Ytterst svår. *F-t väder*. *F-a tider*. — 3) (fam.) Omättlig, öfverdrifven. *Han är f. att äta*, äter omättligt. *En f. hop folk*. *Han är f.*, såges om den, som i ett eller annat afseende gör något till öfverdrift, och merendels i föraktlig eller halft skämtsam mening. t. ex.: *Gud vete, huru hon kan stå ut att dansa så mycket; hon är alldeles f.*

FASLIGHET, f. 3. Egenskapen att vara faslig.

FASLIGT, adv. (fam.) I högsta grad. *F. god, beskedlig, elak, arg, vacker, ful, snuskig*. *Han snusar alldeles f.* — *Syn*. Se *Ganska*, *Mycket*.